

Sørgemyg og andre små "fluer"

Møgirriterende små "fluer" i pottedplanterne – gør de skade?

Nej, men det gør deres larver, hvis de overspiller rollen som naturens skraldemænd.

Sörgemyg (*Bradysia* sp.).

Sommerfuglemyg (*Psychodidae*).

Vandfluer (*Scatella stagnalis*).

Uanset om man dyrker sine pottedplanter i vindueskarmen, i vinterhaven eller i væksthuset, har man nok bemærket nogle små sorte fluer, der flyver rundt, ofte i nærheden af jordoverfladen. Irriterende, når de svirrer op mod ansigtet – men betyder de noget for plantedyrkingen?

MÅDEN AT FLYVE PÅ HJÆLPER OS TIL AT SKELNE

"Fluerne" på billedene her ved artiklen er forstørret. I naturlig størrelse måler de kun ca. 3–4 mm. Det gør dem vanskelige at betragte og især at skelne fra hinanden.

Men på deres måde at flyve kan vi se forskelle. Sørgemyggen "flaks" nærmest tilfældigt rundt, medens de to andre har en mere målbestemt flugt.

Sörgemyggens larve måler fuldvoksen 6–8 mm. I starten er den næsten gennemsigtig, men bliver senere mælkehvid. Larven kendes tydeligt på sit sorte hoved (kræver lup).

Sommerfuglemyggen har vingestilling som et hustag, hvorimod vandfluerne er en miniatureudgave af den nok så kendte stueflue.

SKRALDEMÆND KAN TAGE FEJL

Sörgemyggen er den vigtigste i forbindelse med plantedyrking. Navnet har den fået på grund af de mørke vinger. Ligesom de andre små fluer stikker den ikke og gør heller ikke direkte skade på planterne. Det kan dens larver dog undertiden gøre.

De voksne myg lægger deres æg på jordoverfladen eller andre fugtige overflader. Efter en uges tid klækkes æggene, og de små myggelarver begynder at æde. Føden består primært af organisk materiale, bl.a. alger og svampe, og de er dermed naturlige led i nedbrydningskæden.

Men under visse forhold "tager de fejl" og kaster sig over vore planter – især rødderne!

Efter ca. 14 dages larvetid forpupper de i jorden, og en uge efter kommer nye voksne myg frem.

GNAVER OG LUKKER SVAMPE IND

Sörgemyggens larver kan angribe småplanter, stiklinger, spirer og frø, når jorden er tilpas fugtig. De gnaver i unge, nydannede rødder og sårhelings-væv (kallus), som er dannet efter stiklingeformering. Dermed får skadelige svampesygdomme indfaldsveje og kan slå planterne ihjel. Ved høj koncentration af larver kan små kimplanter og stiklinger helt forsvinde. Større, veletablerede planter klarer frisag uden synlige skader.

Larver af vandfluer har næsten samme adfærd og levevis som sørgemyggens larve, men angriber sjældent plantevæv. Ligesom myggelarverne kan de bidrage til at sprede svampesygdomme i jorden.

Voksne myg og fluer mistænkes for at være bærere af svampesporer og kan således bidrage til at sprede sygdomme.

GÅ TIL MODSTAND!

- Udtør! Tilstedeværelsen af sørgemyg og vandfluer er typisk et tegn på overvanding. Udtørring mellem vandingerne klarer på lang sigt problemet. (Men det er svært, hvis man formerer planter.)
- Rengør! I væksthuset skal man undgå steder med fx fugtig jord og spagnum, hvor larverne kan trives.

KRIGERE MED LIV I

- Nematoder er mikroskopiske rundorme, der angriber larverne. Forskellige produkter kan købes hos leverandører af biologiske bekæmpelsesløsninger.
- Jordrovmidler (*Hypoaspis miles*) udsættes og etablerer sig i jorden, hvor den angriber æg og larver.
- *Bacillus thuringiensis* er en nyttebakterie. Midlerne Vectobac og Bactimos indeholder den. De kan vandes ud under lidt større dyrkningsforhold. Bakterierne slår larverne ihjel.
- Kødædende planter: Interessen for dette spændende planteområde er stigende, og mulighederne for at erhverve en lang række forskellige levende fluefangere til små priser er til stede. Især arter af soldug (*Drosera*) fanger mange små myg og fluer, og så er det jo en god historie at fortælle til naboen.

Du kan læse mere om sørgemyg på www.plante-doktor.dk.